

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LIZINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

30.06.2015. GODINE

Sarajevo august/kolovoz 2015. godine

I UVOD	3
II POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SEKTORA U FEDERACIJI BIH	5
1. STRUKTURA LIZING SEKTORA	5
1.1. Status, broj i poslovna mreža	5
1.2. Struktura vlasništva.....	5
1.3. Kadrovska struktura	5
2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	7
2.1. Bilans stanja	7
2.1.1. Kvalitet aktive	9
2.2. Struktura pasive.....	11
2.3. Profitabilnost	12
3. STRUKTURA PLASMANA, TRŽIŠNO UČEŠĆE, NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE	14
3.1. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga.....	14
3.2. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora.....	15
3.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa.....	16
3.4. Prigovori korisnika lizing usluga – fizička lica.....	19
III ZAKLJUČCI I PREPORUKE	19
IV PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA.....	20
PRILOZI.....	22
Prilog 1. Osnovni podaci o lizing društvima.....	22
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture lizing društava	23
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove lizing društava	24
Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski lizing.....	24
Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja.....	25
Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha	26
Prilog 7. Rangiranje bilansne sume.....	27

I UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljem tekstu Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja nadzor lizing društava, sačinila je Informaciju o sektoru lizinga u Federaciji BiH na dan 30.06.2015. godine na osnovu analize izvještaja o poslovanju koje su lizing društva dostavila Agenciji (posredni-off site nadzor), podacima kojima raspolaže konstatovanim u kontrolama na licu mjesta (neposredni-on site nadzor), te ostalim informacijama i podacima koje lizing društva dostavljaju Agenciji.

Poslovanje lizing društava u Federaciji BiH je regulisano Zakonom o lizingu koji je stupio na snagu 03.01.2009. godine („Službene novine Federacije BiH broj: 85/08, 39/09 i 65/13). Zakonom su definisani uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada lizing društava, prava i obaveze subjekata u poslovima lizinga, upravljanje rizicima, finansijsko izvještavanje, aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i nadzor nad poslovanjem lizing društava.

Nadzor nad lizing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licence za rad lizing društvima od strane Agencije sa ciljem stalnog praćenje poslovanja i finansijskog stanja svakog pojedinačnog lizing društva i sektora lizinga u Federaciji BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja lizing društava s važećim propisima, te analiziranjem i provjerama finansijskih izvještaja lizing društava.

Poslovanje lizing sektora u Federaciji BiH već duži period odvija se u uslovima djelovanja finansijske i ekonomske krize koja je uticala i na usporavanje i stagnaciju poslovnih aktivnosti lizing društava u prethodnim periodima poslovanja, kao i u toku 2014. godine.

Agencija je u toku drugog kvartala 2015. godine izdala dozvolu za rad novom lizing društvu Porsche leasing d.o.o. Društvo za poslove lizinga (u daljem tekstu Porsche leasing d.o.o.), koje planira da otpočne sa poslovnim aktivnostima početkom trećeg kvartala 2015. godine. Dolaskom na tržište navedenog društva u narednom period se može očekivati povećanje bilansne sume sektora lizinga, kao i povećanje učešća sektora lizinga u finansijskom sektoru FBiH.

Finansijski pokazatelji i broj novozaključenih ugovora u toku prve polovine 2015. godine ukazuju na znake stabilizacije poslovanja, naročito ukoliko se uzme u obzir da su u navedenom periodu od ukupno sedam lizing društava koja posjeduju dozvolu za rad Agencije tržišno aktivna četiri lizing društva. U istom periodu prethodne godine na tržištu je egzistiralo pet aktivnih lizing društava, dok jedno lizing društvo nije zaključivalo nove ugovore o lizingu.

Prema statističkim podacima Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2014. godine ukupna aktiva sektor ostalih finansijskih institucija u BiH (osiguravajuća društva, investicioni fondovi, lizing društava, mikrokreditne organizacije, brokerske kuće i dvije berze) iznosila je 3,65 milijardi KM.

Stanje ukupne aktive sektora ostalih finansijskih institucija u BiH na dan 31.12.2014. godine veće je za 24 miliona KM ili 0,7% u poređenju sa stanjem na 31.12.2013. godine. Najveću aktivu u okviru sektora ostalih finansijskih institucija u BiH imaju osiguravajuća društva sa učešćem od 39,80%, slijede investicioni fondovi sa 22,20% učešća, mikrokreditne organizacije sa 20,10%, lizing društva sa 17,40% učešća i preostalih 0,5% učešća se odnosi na brokerske kuće i berze.

Bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 30.06.2015. godine iznosila je 496.565 hiljada KM, što je za 1.867 hiljada KM ili 0,37% manje u odnosu na 31.12.2014. godine.

Ukoliko se uporede pojedinačne bilansne sume šest lizing društava sa podacima na dan 31.12.2014. godine, dolazi se do zaključka da je kod tri lizing društva evidentan porast bilansne sume u iznosu od 22.109 hiljada KM, dok je kod tri lizing društva evidentan pad bilansne sume u iznosu od 23.976 hiljada KM, od čega se na jedno lizing društvo odnosi 75,44% ili 18.087 hiljada KM, usljed prijevremene otplate kreditnih obaveza istog.

U periodu od 01.01. do 30.06.2015. godine na razini djelatnosti lizinga u Federaciji BiH kao rezultat poslovanja ostvarena je dobit u iznosu od 3.455 hiljada KM. Jedno lizing društvo je iskazalo negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.424 hiljade KM, dok je pet lizing društava iskazalo pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 4.879 hiljada KM.

Ukupni kapital lizing društava je na dan 30.06.2015. godine iznosio 26.208 hiljada KM. U poređenju sa 31.12.2014. godine, navedena pozicija je manja za 8.548 hiljada KM ili 24,59%. Jedno lizing društvo je iskazalo kapital manji od iznosa propisanog odredbama Zakona o lizingu (250.000 KM) i isto je pod posebnom pažnjom Agencije. Napominjemo da su osnivači tog lizing društva u toku drugog kvartala konkretizovali aktivnosti prodaje poslovnih udjela kojim bi se obezbjedio ukupan iznos kapitala neophodan za nastavak poslovanja. Opisane aktivnosti će biti iskazane u regulatornim izvještajima na dan 30.09.2015. godine.

Neposredni nadzor nad poslovanjem lizing društava provode ovlaštena lica Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontrolisanim lizing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unapređenja, zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

U periodu od 01.01. do 30.06.2015. godine obavljeno je 5 on site kontrola i to jedna obimna kontrola, dvije kontrole izvršenja naloga datih rješenjem i dvije ciljane kontrole u segmentima postupanja društava po odredbama Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga i kontrola provedenog procesa integracije poslovnih funkcija.

Nepravilnosti utvrđene on-site nadzorom lizing društava u prvoj polovini 2015. godine odnosile su se na nedostatke sistema internih kontrola u segmentu kvaliteta postupanja po internim aktima, kvalitet postupanja u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti žirantata, te kvalitet sistema internih kontrola u navedenom segmentu poslovanja, kao i kvalitet internih akata i postupanja po ugovorima zaključenim sa sudužništvom, nepoštivanje odredbi Zakona o zaštiti korisnika

finansijskih usluga, neadekvatnu uspostavu organizacione strukture, nepravilnosti u segmentu računovodstvene funkcije lizing društava, neadekvatno upravljanje poslovnim procesima koji su vezani za upravljanje rizicima i dostava neadekvatnih podataka u Centralni registar kredita kod Centralne banke BiH.

U podatke iskazane u Informaciji na dan 30.06.2015. godine su uključeni podaci dostavljeni od šest lizing društava koja posjeduju dozvolu za obavljanje poslova lizinga u Federaciji BiH, ukoliko nije drugačije naznačeno. U istoj nisu iskazani podaci lizing društva Porsche leasing d.o.o. kojem je izdata dozvola za rad 28.05.2015. godine

II POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SEKTORA U FEDERACIJI BIH

1. STRUKTURA LIZING SEKTORA

1.1. Status, broj i poslovna mreža

Dozvolu za obavljanje lizinga na dan 30.06.2015. godine je posjedovalo 7 lizing društava, koja su djelatnost lizinga obavljala u 17 podružnica, od kojih se 13 podružnica nalazi u Federaciji BiH i 4 podružnice u Republici Srpskoj. U toku drugog kvartala dozvolu za rad Agencije dobilo je društvo Porsche Leasing d.o.o., i isto će otpočeti poslovne aktivnosti početkom trećeg kvartala 2015. godine.

Dozvolu za obavljanje poslova lizinga na dan 30.06.2015. godine posjeduju sljedeća lizing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
3. Porsche Leasing d.o.o. Društvo za poslove lizinga
4. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo,
6. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
7. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva prethodno navedenih lizing društava je sljedeća: četiri lizing društva nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, dva lizing društva se nalaze u većinskom vlasništvu (preko 51%) nerezidentnih pravnih lica, dok se jedno lizing društvo nalazi u većinskom vlasništvu rezidentnih pravnih lica. Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture lizing društava dati su u Prilogu 2. Informacije.

1.3. Kadrovska struktura

Na dan 30.06.2015. godine u sektoru lizinga na području Federacije BiH je ukupno angažovano 175 uposlenika, od čega je 134 uposlenika angažovano putem ugovora o radu

(stalno zaposleni) u lizing društvima registrovanim u Federaciji BiH, 8 zaposlenika je angažovano u lizing društvu čije je sjedište u Republici Srpskoj, a koji su zaposleni u podružnicama u Federaciji BiH, dok su 33 uposlenika angažovana putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju (privremeno zaposleni).

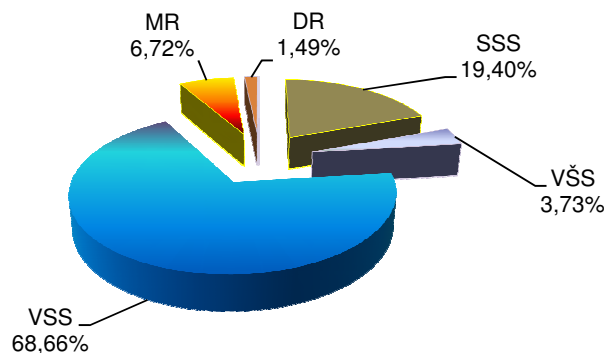
U Tabeli 1. Informacije su iskazani uporedni podaci o broju uposlenika u lizing društvima na dan 31.12.2014., 31.03.2015. i 30.06.2015. godine.

Tabela 1. Uporedni prikaz broja uposlenika u lizing sektoru

	31.12.2014	31.03.2015	30.6.2015
Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u FBiH			
Broj stalno zaposlenih	130	131	134
Broj privremeno zaposlenih	36	31	33
Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u RS na području FBiH			
Broj stalno zaposlenih	7	8	8
Broj privremeno zaposlenih	0	0	0
UKUPNO	173	170	175

U kvalifikacionoj strukturi uposlenika u lizing sektoru na dan 30.06.2015. godine nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode. I dalje najveće učešće imaju zaposlenici sa visokom stručnom spremom (68,66%), nakon čega slijede uposlenici sa srednjom stručnom spremom (19,40%).

Grafikon 1. Kvalifikaciona struktura uposlenika u lizing sektoru na dan 30.06.2015. godine

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 30.06.2015. godine na nivou sektora lizinga na svakog zaposlenog se odnosi 3.706 hiljada KM aktive (31.12.2014. godine – 3.834 hiljade KM po zaposlenom). Analitički pokazatelji za pojedinačna lizing društva kreću se u rasponu od 1.640 do 4.772 hiljada KM aktive po zaposlenom.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1. Bilans stanja

Ukupna bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 30.06.2015. godine je iznosila 496.565 hiljada KM, što je za 1.867 hiljada KM ili 0,37% manje u odnosu na 31.12.2014. godine. Pojedinačno posmatrano, kod tri lizing društva je iskazan porast bilansne sume u iznosu od 22.109 hiljada KM, dok je kod tri lizing društva evidentiran pad bilansne sume u ukupnom iznosu od 23.976 hiljade KM, od čega se na jedno lizing društvo odnosi 75,44% ili 18.087 hiljada KM.

Na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) odnosi se 55,21% od ukupne aktive lizing društava.

U strukturi ukupne aktive lizing društava najznačajnije učešće su imala neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga koja iznose 337.894 hiljade KM ili 68,05% od ukupne aktive sektora lizinga. U poređenju sa 31.12.2014. godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga su veća za 14.494 hiljade KM ili 4,48%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga veća za 17.475 hiljada KM ili 4,65%. U strukturi potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti se odnosi 58,78%, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja opreme se odnosi 29,82%, dok se na ugovore finansijskog lizinga putem kojih su finansirane nekretnine odnosi 11,38%.

Blago povećanje neto i bruto potraživanja po finansijskom lizingu je uzrokovano činjenicom da je jedno lizing društvo u toku prve polovine 2015. godine aktiviralo lizing ugovore u materijalno značajnom iznosu finansiranja koji su zaključeni krajem 2013. i u toku 2014. godine, ali je aktivacija istih odgođena do trenutka isporuke predmeta lizinga (specifična vrsta opreme sa dugim periodima isporuke).

Neto potraživanja po osnovu zajma su na dan 30.06.2015. godine iznosila 54.589 hiljada KM ili 10,99% od iznosa ukupne aktive sektora lizinga. U odnosu na 31.12.2014. godine, neto potraživanja po osnovu zajma su smanjena za 2.358 hiljada KM ili 4,14%, dok su bruto potraživanja manja za 2.540 hiljada KM ili 3,89%. Potraživanja po osnovu zajmova u strukturi ukupne aktive lizing društava se kontinuirano smanjuju jer je Zakonom o lizingu lizing društvima zabranjeno zaključivanje novih ugovora o zajmu i isti će ostati u bilansima dok ne isteknu ugovoreni rokovi na koje su odobreni. Posmatrano po periodima, otplata po osnovu zajmova iskazuje znake stagnacije (usporene otplate) iz razloga jer lizing društvo koje u svom portfelju ima značajan iznos potraživanja po osnovu zajma u prethodnim periodima poslovanja odobrilo moratorij u plaćanju ugovorenih obaveza do okončanja procesa revitalizacije poslovanja klijenata kojima su isti odobreni.

Od ukupno iskazanog iznosa neto potraživanja po osnovu zajma, 53.055 hiljada KM ili 97,19% se odnosi na potraživanja jednog lizing društva, koje u svom portfelju ima značajne iznose potraživanja po zajmu, od kojih se 42.540 hiljada KM ili 80,18% odnosi na potraživanja od subsidijarnih lica, putem kojih su prije stupanja na snagu Zakona o lizingu finansirani projekti izgradnje nekretnina.

U strukturi potraživanja po osnovu zajma, na zajmove odobrene po osnovu finansiranja nekretnina se odnosi 80,69%.

Iskazano stanje bilansne pozicije novac i novčani ekvivalenti na dan 30.06.2015. godine je iznosilo 16.290 hiljade KM, što je za 9.352 hiljade KM ili 36,47% manje u odnosu na 31.12.2014. godine. Učešće navedene pozicije u ukupnoj aktivi se smanjilo sa 5,14%, koliko je iznosilo na kraju 2014. godine i na 3,28% koliko je iznosilo na dan 30.06.2015. godine.

Iskazano stanje pozicije plasmani bankama je na dan 30.06.2015. godine iznosilo 17.894 hiljade KM, što je za 4.010 hiljade KM ili 18,31% manje u odnosu na 31.12.2014. godine. Navedena pozicija se uglavnom odnosi na oročena sredstva lizing društava kod komercijalnih banaka. Značajno smanjenje prethodno navedenih pozicija je uzrokovano otplatom kreditnih obaveza lizing društava iz razloga smanjenog obima novih finansiranja.

Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 30.06.2015. godine je iznosila 27.119 hiljada KM i za 138 hiljada KM ili 0,51% je manja u odnosu na 31.12.2014. godine. Pojedinačno posmatrano, kod dva lizing društva je iskazan porast neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga u iznosu od 2.127 hiljada KM, dok je kod 3 lizing društva iskazano smanjenje u iznosu od 2.265 hiljada KM.

U Tabeli 2. Informacije prikazani su podaci neto bilansnih pozicija aktive po izvještajnim periodima.

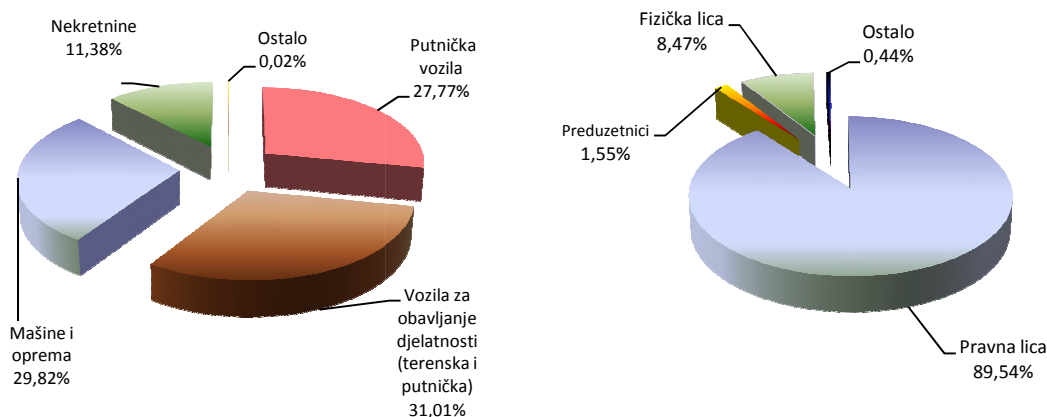
Tabela 2. Struktura neto bilansnih pozicija aktive

(000 KM)

Bilansne pozicije	31.12.2014	% učešće u aktivi	30.06.2015	% učešće u aktivi	30.06.2015 / 31.12.2014
Finansijski lizing – neto	323.400	64,88%	337.894	68,05%	4,48%
Operativni lizing – neto	27.257	5,47%	27.119	5,46%	-0,51%
Zajam – neto	56.947	11,43%	54.589	10,99%	-4,14%
Ostala aktiva	90.828	18,22%	76.963	15,50%	-15,27%
Ukupna aktiva	498.432	100,00%	496.565	100,00%	-0,37%

U strukturi potraživanja prema korisniku lizinga i predmetu lizinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode. Ista je iskazana u Grafikonu 2. Informacije.

Grafikon 2. Struktura potraživanja po osnovu finansijskog lizinga prema predmetu i korisniku lizinga na dan 30.06.2015. godine

2.1.1. Kvalitet aktive

Prema podacima iz izvještaja lizing društava, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 30.06.2015. godine iskazane su u iznosu od 7.703 hiljada KM i iste su manje za 687 hiljada KM ili 8,19% u odnosu na 31.12.2014. godine. U strukturi potraživanja po finansijskom lizingu na dan 30.06.2015. godine je iskazano ukupno 10.964 hiljada KM dospjelih neizmirenih potraživanja, dok je na dan 31.12.2014. godine iskazan iznos od 9.679 hiljada KM, što predstavlja povećanje od 1.285 hiljade KM ili 13,28%.

U Tabeli 3. Informacije je iskazan uporedni pregled formiranih rezervi po kategorijama kašnjenja.

Tabela 3. Uporedni prikaz formiranih rezervi za finansijski lizing po kategorijama kašnjenja

(000 KM)			
Dani kašnjenja	Ukupne rezerve 31.12.2014	Ukupne rezerve 30.06.2015	% promjene
0-60	1.468	1.891	28,81%
60-90	181	199	9,94%
90-180	1.179	1.094	-7,21%
preko 180	4.958	4.011	-19,10%
preko 360	604	508	-15,89%
UKUPNO	8.390	7.703	-8,19%

Pojedinačno posmatrano, na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) se odnosi 79,02% od ukupno formiranih rezervi za gubitke. Kod tri lizing društva je iskazano povećanje formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2014. godine u ukupnom iznosu od

382 hiljade KM, dok je kod tri lizing društva evidentirano smanjenje formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2014. godine u ukupnom iznosu od 1.069 hiljada KM.

Posmatrano po kategorijama kašnjenja dospjelih nenaplaćenih potraživanja, evidentirano je smanjenje rezervi za gubitke u kategorijama kašnjenja od 90-180 dana, preko 180 dana i preko 360 dana, dok je povećanje evidentirano u kategorijama od 0-60 i 60-90 dana u poređenju sa 31.12.2014. godine.

Rezerve za zajmove na dan 30.06.2015. godine su iznosile 8.247 hiljada KM i smanjene su za 182 hiljade KM ili 2,16% u odnosu na 31.12.2014. godine, kada su rezerve za zajmove iznosile 8.429 hiljada KM.

Od ukupnog iznosa formiranih rezervi za zajmove na dan 30.06.2015. godine, 8.246 hiljada KM ili 99,99% se odnosi na rezerve formirane od strane jednog lizing društva koje u svom portfelju ima najznačajniji iznos potraživanja po ugovorima zajma od subsidijarnih lica i potraživanja korisnika lizing usluge kod kojeg je izražena značajna koncentracija izloženosti društva.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu na dan 30.06.2015. godine je iznosio 122.455 hiljada KM što je manje za 1.088 ili 0,88% od iskazanog iznosa krajem prethodne poslovne godine. Od ukupno iskazanog iznosa otpisanih potraživanja, 67.091 hiljada KM ili 54,79% se odnosi na otpise formirane od strane jednog lizing društva. U toku prvog polugodišta 2015. godine iskazano je 3.287 hiljada KM novih otpisa, od čega se 71,34% odnosi na otpise formirane od strane dva lizing društva. U navedenom periodu naplata po osnovu otpisanih potraživanja iznosi 3.915 hiljada KM, od čega se 84,57% odnosi na naplatu iskazanu od strane dva lizing društva.

Tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga na dan 30.06.2015. godine, usljed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta lizinga, iznosila je 24.358 hiljada KM i manja je za 1.114 hiljada KM ili 4,37% u odnosu na 31.12.2014. godine. Iskazana vrijednost se odnosi na 103 izuzete jedinice, što je za 23 izuzeta predmeta ili 18,25% manje u odnosu na 31.12.2014. godine. U Tabeli 4. Informacije je iskazana uporedna struktura izuzetih predmeta lizinga na dan 31.12.2014. i 30.06.2015 godine.

Tabela 4. Broj i vrijednost izuzetih predmeta lizinga

(u 000 KM)

Red. Broj	VRSTA PREDMETA LIZINGA	31.12.2014		30.06.2015	
		Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost
1.	Putnička vozila	41	609	31	584
2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	24	927	20	403
3.	Mašine i oprema	34	840	26	690
4.	Nekretnine	27	23.096	26	22.681
5.	Ostalo	0	0	0	0
Ukupno		126	25.472	103	24.358

Pojedinačno posmatrano, 22.469 hiljada KM ili 92,24% od ukupne vrijednosti izuzetih predmeta lizinga koji su u posjedu lizing društava se odnosi na predmete lizinga izuzete od strane dva lizing društva.

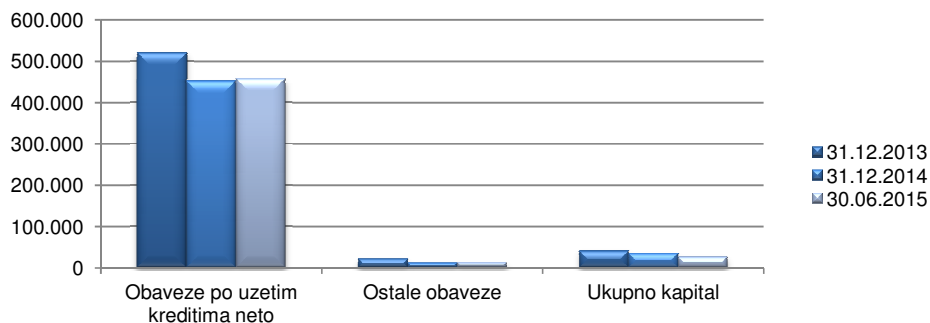
Od ukupno iskazanog iznosa procjenjene vrijednosti izuzetih predmeta lizinga na dan 30.06.2015. godine, 22.681 hiljada KM ili 93,12% se odnosi na nekretnine (poslovni objekti) po kojima su lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga. Ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na tri lizing društva. Trenutna tržišna situacija i neadekvatni kriteriji odobravanja finansiranja uzrokuju otežanu prodaju ili novo finansiranje preuzetih nekretnina putem finansijskog ili operativnog lizinga, naročito ukoliko se uzme u obzir i činjenica da su preuzete nekretnine uglavnom poslovno-proizvodni objekti.

U izvještajima lizing društava po osnovu odobrenih moratorijuma i reprograma potraživanja u područjima ugroženim elementarnim nepogodama dostavljenim na dan 30.06.2015. godine iskazano je 6 ugovora sa ukupnim iznosom potraživanja 7.198 hiljada po kojima su lizing društva odobrila moratorij potraživanja i 10 ugovora sa ukupnim iznosom potraživanja od 493 hiljade KM po kojima su lizing društva odobrila reprogram potraživanja.

2.2. Struktura pasive

Obaveze po uzetim kreditima na 30.06.2015. godine i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive lizing društava (92,12% od ukupnog iznosa bilansne sume). U Grafikonu 3. Informacije iskazana je uporedna struktura pasive sektora na 31.12.2013., 31.12.2014. i 30.06.2015. godine.

Grafikon 3. Struktura pasive – uporedni podaci (000 KM)

Usljed povećanja poslovnih aktivnosti lizing društava ukupne obaveze po kreditima na dan 30.06.2015. godine povećane su za 5.752 hiljada KM ili 1,27% u odnosu na 31.12.2014. godine kada je navedena pozicija iznosila 451.666 hiljada KM. Od ukupnog iznosa obaveza po uzetim kreditima, 405.260 hiljada KM ili 81,61% se odnosi na dugoročne obaveze.

U strukturi izvora finansiranja nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode. Na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka koje uglavnom pripadaju

grupacijama kojima lizing društva pripadaju se odnosi 67,45% od ukupnih kreditnih zaduženja, dok se 15,76% odnosi na direktna zaduženja od osnivača i 16,79% se odnosi na zaduženja od evropskih banaka (EIB, EBRD, CEDB i DEG). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih preduzeća, a obezbjeđena su bankarskim garancijama izdatim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija.

Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa koju lizing društva plaćaju na izvore sredstava u periodu od 01.01. do 30.06.2015. godine je iznosila 2,46% na godišnjem nivou (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u posmatranom periodu) i ista je u blagom padu u odnosu na 31.12.2014. godine kada je iznosila 2,97%. Kamatne stope na izvore sredstava lizing društava uglavnom su vezane za varijabilni indeks EURIBOR, čija je prosječna vrijednost u toku prvog polugodišta 2015. godine iznosila 0,10% (vrijednost 6 M EURIBOR) što je manje u odnosu na prosječnu vrijednosti u 2014. godini kada je iznosila 0,32% na godišnjem nivou.

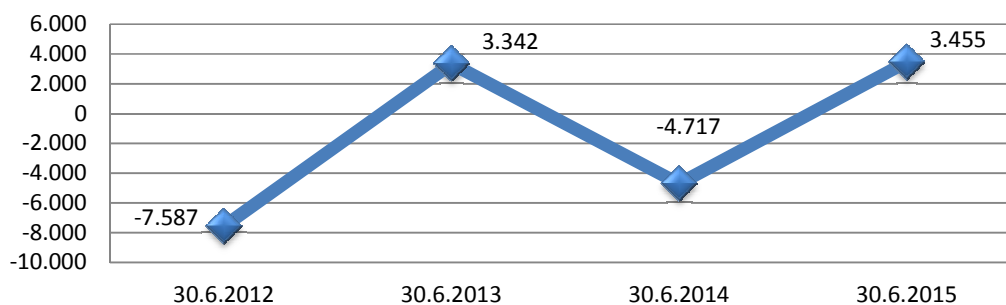
Ukupni kapital lizing društava je na dan 30.06.2015. godine iznosio 26.208 hiljada KM. U poređenju sa 31.12.2014. godine, navedena pozicija je manja za 8.548 hiljada KM ili 24,59%. Pojedinačno posmatrano, kod četiri lizing društva je došlo do povećanja ukupnog kapitala u iznosu 3.345 hiljada KM (usljed pozitivnog poslovanja istih), dok je kod dva lizing društva došlo do smanjenja ukupnog kapitala u iznosu od 11.893 KM, od čega se na jedno lizing društva odnosi smanjenje ukupnog kapitala za 10.164 hiljada KM ili 64,66% usljed isplate dividende osnivaču društva, dok je kod drugog lizing društva smanjenje uzrokovano usljed iskazanog gubitka u poslovanju (isto je iskazalo ukupan kapital manji od minimalnog iznosa definisanog Zakonom o lizingu).

Agencija kontinuirano provodi nadzor i poduzima aktivnosti na kapitalnom jačanju lizing društva kod kojeg je na dan 30.06.2015. godine kapital manji od minimalnog iznosa definisanog Zakonom o lizingu (250.000 KM). Napominjemo da su osnivači tog lizing društva u toku drugog kvartala konkretizovali aktivnosti prodaje poslovnih udjela kojim bi se obezbjedio ukupan iznos kapitala neophodan za nastavak poslovanja, a što će biti iskazano u regulatornim izvještajima na dan 30.09.2015. godine.

2.3. Profitabilnost

Na nivou sektora lizinga u periodu 01.01. do 30.06.2015. godine ostvarena je dobit u iznosu od 3.455 hiljada KM. U Grafikonu 4. Informacije su iskazani podaci o poslovnim rezultatima sektora po periodima.

Grafikon 4. Podaci o poslovnim rezultatima lizing sektora (000 KM)

Pojedinačno posmatrano, pet lizing društva su iskazala pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 4.879 hiljada KM, dok je jedno lizing društvo iskazalo negativan finansijski rezultat u iznosu od 1.424 hiljade KM. U poređenju sa poslovnim rezultatom iskazanim na dan 30.06.2014. godine kada je iskazan gubitak u iznosu od 4.717 KM, može se konstatovati da poslovanje lizing društava u FBiH ukazuje na stabilizaciju poslovanja.

Prihodi od kamata u prvoj polovini 2015. godine iznosili su 14.081 hiljada KM, što je za 1.285 hiljada KM ili 8,36% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Ukoliko se posmatraju pojedinačne pozicije prihoda od kamata, pozicija prihoda po osnovu kamata iz finansijskog lizinga je iznosila 9.653 hiljade KM i za 1.891 hiljada KM ili 16,38% je manja u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja prihoda se može obrazložiti nižom vrijednošću EURIBOR-a za koji su vezane izlazne kamatne stope, kao i činjenicom da je lizing društvo, koje je ostvarilo najveći volumen novih finansiranja, ista finansiralo sa kamatnom stopom koja je značajno manja u odnosu na prosjek kamatnih stopa ostalih lizing društava. Pozicija ostalih prihoda po kamati je povećana u odnosu na isti period prethodne godine za 653 hiljade KM ili 22,36%. Pozicija kamate na plasmane bankama je iznosila 238 hiljada KM i ista je veća za 57 hiljada ili 31,49% u odnosu na isti period prethodne godine iz razloga jer su lizing društva raspolagala značajnim iznosima slobodnih novčanih sredstava koja su oročavala kod komercijalnih banaka u zemlji.

Rashodi po osnovu kamata su iznosili 5.596 hiljada KM, što je za 1.948 hiljada KM ili 25,82% manje u odnosu na isti period prethodne poslovne godine, od čega se 1.375 hiljada KM ili 70,59% odnosi na smanjenje rashoda po osnovu kamata kod dva lizing društva.

Ukupan neto prihod od kamata iskazan za period od 01.01. do 30.06.2015. godine je iznosio 8.485 hiljada KM, što predstavlja povećanje u odnosu na isti period prethodne godine za 663 hiljade KM ili 8,48%.

Kategorija operativnih prihoda je u poređenju sa istim periodom prethodne godine veća za 4.677 hiljada KM ili 50,90% usljed povećanja prihoda po osnovu naplate otpisanih potraživanja, koji su u odnosu na isti period prethodne godine veći za 2.708 hiljada KM, dok je kategorija ostalih prihoda veća za 2.157 hiljada KM.

Na izvještajnoj poziciji troškova rezervi za gubitke na dan 30.06.2015. godine je iskazan iznos od 2.008 hiljade KM, što predstavlja smanjenje za 2.019 hiljada KM ili 50,14% u odnosu na isti

period prethodne godine, kada su troškovi rezervi iznosili 4.027 hiljada KM. Navedeno smanjenje troškova rezervi ukazuje na činjenicu da su lizing društva u prethodnoj poslovnoj godini formirala adekvatne rezerve za gubitke, što je u velikoj mjeri uticalo na pozitivan finansijski rezultat tekuće poslovne godine.

3. STRUKTURA PLASMANA, TRŽIŠNO UČEŠĆE, NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

3.1. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Djelatnost lizinga u toku prve polovine 2015. godine bilježi trend povećanja poslovnih aktivnosti. Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga u periodu od 01.01. do 30.06.2015. godine je iznosila 96.194 hiljada KM i za 30.876 hiljada KM ili 47,27% je više u odnosu na isti period prethodne godine. Broj novozaključenih ugovora u prvoj polovini 2015. godine iznosi 1.796 ugovora i veći je za 177 ili 10,93% ugovora više u odnosu na isti period prethodne godine.

Vrijednost novozaključenih ugovora u II kvartalu veća je za 17.276 hiljada ili 43,78% u odnosu na I kvartal 2015. godine.

Prosječna vrijednost ugovora zaključenih u toku II kvartala 2015. godine je iznosila 54 hiljade KM i veća je u odnosu na prosječnu vrijednost ugovora u istom periodu prošle godine, kada je iznosila 40 hiljada KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u prvoj polovini 2015. godine, 91.656 hiljada KM ili 95,28% se odnosi na ugovore finansijskog lizinga, sa prosječnom (ponderisanom) nominalnom kamatnom stopom od 6,01% i ponderisanom efektivnom kamatnom stopom od 8,12% na godišnjem nivou.

U Tabeli 5. Informacije su prikazani uporedni pokazatelji novih finansiranja po predmetu lizinga i vrsti ugovora.

Tabela 5. Struktura iznosa finansiranja prema predmetu lizinga (000 KM)

	30.06.2014. godina			30.06. 2015. godina		
	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO
Vozila	43.916	9.370	53.286	57.790	4.538	62.328
Oprema	9.835	156	9.991	33.866	0	33.866
Nekretnine	2.032	0	2.032	0	0	0
Ostalo	9	0	9	0	0	0
UKUPNO	55.792	9.526	65.318	91.656	4.538	96.194

U ukupan iznos novih finansiranja ostvaren u toku prve polovine 2014. i 2015. godine uključen je i iznos finansiranja koje je ostvarilo lizing društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj putem poslovnica na području Federacije BiH (navedeno društvo veći dio poslovnih aktivnosti ostvaruje u Federaciji BiH).

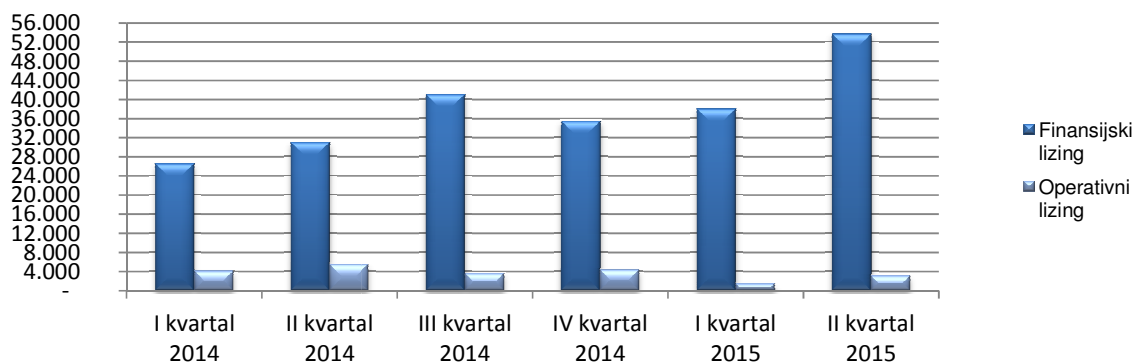
Od ukupno ostvarenog volumena novozaključenih ugovora, 43.038 hiljada KM ili 44,74% se odnosi na vrijednost ugovora zaključenih od strane jednog lizing društva. Bitno je napomenuti da se od navedenog iznosa, 18.931 hiljada KM ili 43,99 % odnosi na ugovore zaključene u 2013. i 2014. godini, koji su aktivirani i iskazani kao novozaključeni ugovori u toku prvog kvartala 2015. godine usljed isporuke i montaže finansirane opreme (sukcesivna isporuka i aktiviranje ugovora).

Napominjemo da je jedno lizing društvo po osnovu odluke vlasnika iz 2013. godine obustavilo nova finansiranja sa ciljem stabilizacije poslovanja i sanacije postojećih problematičnih plasmana, kao i da je jedno lizing društvo usljed unutrašnje reorganizacije i eksternalizacije pojedinih poslovnih funkcija značajno smanjilo volumen novozaključenih ugovora u odnosu na prethodne izvještajne periode.

U strukturi novih plasmana prema vrsti korisnika lizinga dominiraju plasmani prema pravnim licima (92,72% od ukupnog iznosa finansiranja u toku prve polovine 2015. godine). Kao jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane iz razloga obaveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

U Grafikonu 5. Informacije iskazan je uporedni pregled vrijednosti novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga po kvartalima u 2014. i 2015. godini.

Grafikon 5. Uporedni pregled vrijednosti novozaključenih ugovora u 2014. i 2015. godini (u 000 KM)

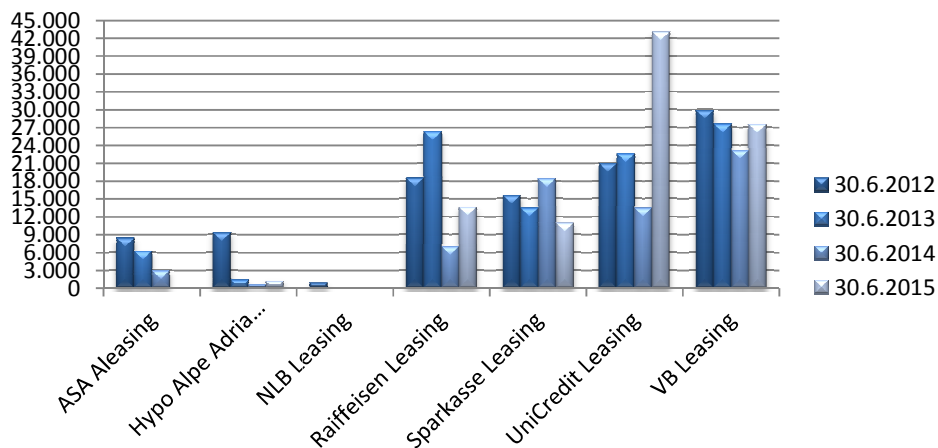

Volumen finansiranja putem ugovora operativnog lizinga u II kvartalu 2015. godine je veći za 1.648 hiljada KM ili 114,05% u odnosu na prvi kvartal 2015. godine.

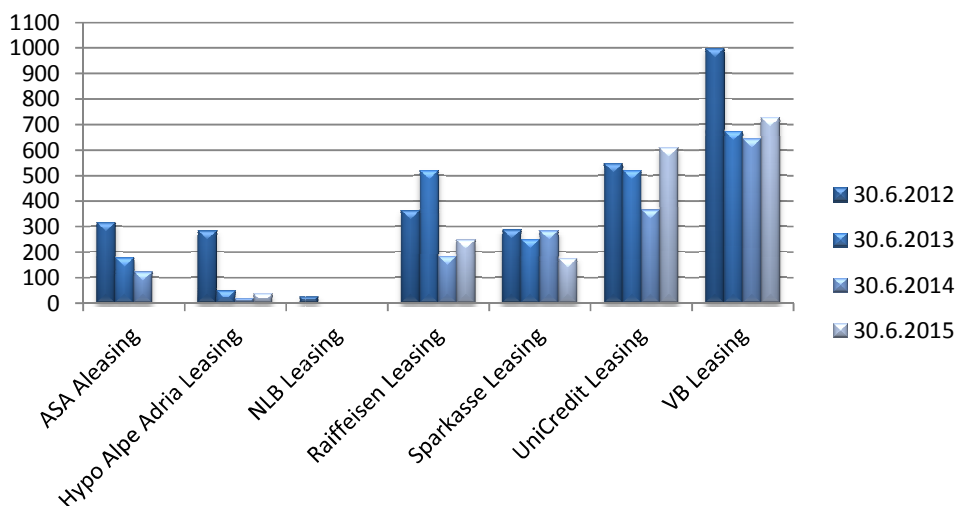
3.2. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora

Uporedni prikaz pojedinačnog tržišnog učešća lizing društava prema ukupnom volumenu i broju novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga je iskazano u Grafikonima 6. i 7. Informacije.

Grafikon 6. Tržišno učešće prema volumenu (u 000 KM)

Grafikon 7. Tržišno učešće prema broju ugovora

Na osnovu naprijed navedenog grafičkog prikaza je vidljivo da je kod četiri lizing društva u toku prve polovine 2015. godine došlo do povećanja volumena novih finansiranja u odnosu na prvu polovinu 2014. godine u rasponu od 18,76% do 220,65%, dok je jedno društvo imalo smanjenje volumena finansiranja. Jedno lizing društvo je po osnovu odluke vlasnika od 2013. godine obustavilo nova finansiranja i jedno društvo je uslijed započetih promjena u vlasničkoj strukturi početkom 2015. godine takođe zaustavilo nova finansiranja.

3.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o lizingu izraženu na godišnjem nivou i iskazuje se u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o finansijskom lizingu.

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u toku II kvartala 2015. godine je iznosila 5,30% za kratkoročne i 5,89% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 8,70%, a za dugoročne 8,19% na godišnjem nivou. Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa za navedeni period je iznosila 5,88%, a efektivna 8,20% na godišnjem nivou. U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine kada je iskazana ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa od 6,40% i efektivna od 8,93% na godišnjem nivou, evidentno je značajno smanjenje kamatnih stopa po ugovorima finansijskog lizinga u toku 2015. godine.

U Tabeli 6. Informacije iskazani su podaci o iznosu finansiranja, nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi za ugovore finansijskog lizinga zaključene u prvoj polovini 2015. godine.

Tabela 6. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu od 01.01.- 30.06.2015. godine

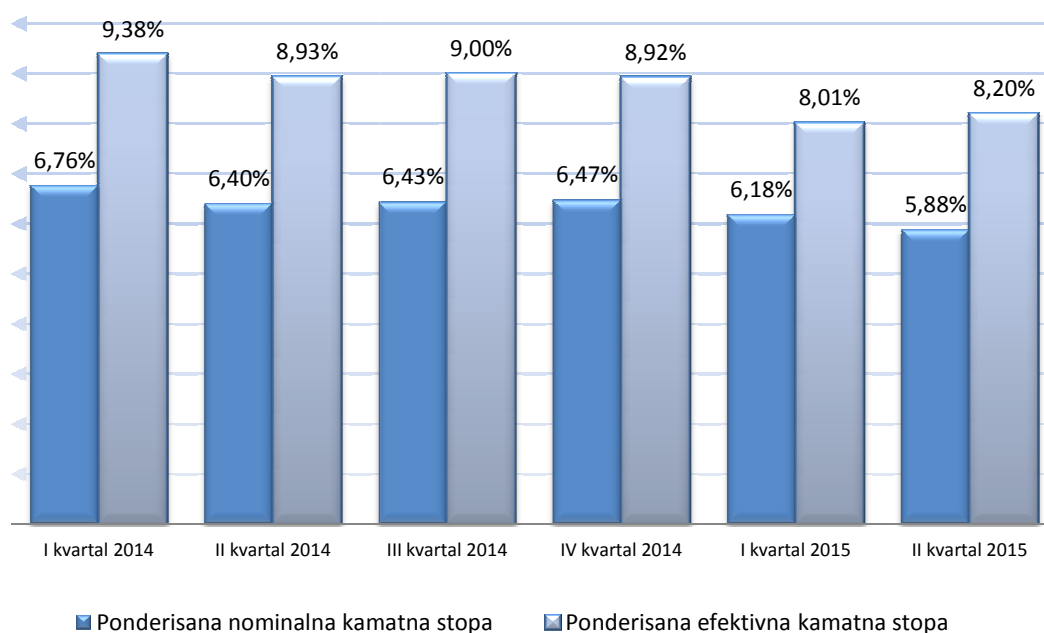
Redn i broj	O P I S	Broj ugovora	Iznos finansiranja u (000) KM	Ponderisana nominalna kamatna stopa	Ponderisana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	46	1.374	5,10%	8,14%
a.	putnička vozila	29	888	5,02%	7,91%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	15	369	5,61%	9,52%
c.	mašine i oprema	2	117	4,15%	5,56%
d.	ostalo	0	0	0	0
1.1.	Kratkoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	46	1.374	5,10%	8,14%
a.	pravna lica	41	1.321	5,02%	7,79%
b.	preduzetnici	0	0	0	0
c.	fizička lica	5	53	7,28%	16,77%
2.	Dugoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	1.621	90.282	6,02%	8,12%
a.	putnička vozila	945	26.760	6,08%	8,93%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	468	29.773	5,69%	7,74%
c.	mašine i oprema	208	33.749	6,27%	7,81%
d.	nekretnine	0	0	0	0
e.	ostalo	0	0	0	0
2.1.	Dugoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	1.621	90.282	6,02%	8,12%
a.	pravna lica	1.340	83.428	6,04%	7,96%
b.	preduzetnici	47	1.344	7,03%	10,94%
c.	fizička lica	234	5.510	5,46%	9,77%
	UKUPNO (1+2)	1.667	91.656	6,01%	8,12%

Trend smanjenja nominalnih i efektivnih kamatnih stopa u toku 2015. godine u odnosu na 2014. godinu je uzrokovan niskom vrijednošću varijabilnog indeksa (EURIBOR) za koji su

vezane izlazne kamatne stope, kao i činjenicom da je krajem prethodne i u toku tekuće poslovne godine većina tržišno aktivnih lizing društava vršila finansiranja putem akcijskih proizvoda za koje je kamata na iznos finansiranja (u cjelosti ili djelimično) subvencionirana od strane dobavljača predmeta lizinga, dok je po pojedinim akcijskim proizvodima od strane osiguravajućih društava subvencionirana i naknada po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga.

U Grafikonu 7. Informacije iskazane su ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope po kvartalima.

Grafikon 7. Pregled prosječnih ponderisanih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore o finansijskom lizingu po kvartalima

Prethodno iskazane nominalne kamatne stope predstavljaju ugovorenu nominalnu kamatnu stopu između lizing društva i korisnika lizinga u trenutku potpisa lizing ugovora, dok prethodno iskazane efektivne kamatne stope predstavljaju diskontne stope kojom se na godišnjem nivou izjednačava sadašnja vrijednost svih budućih i postojećih obaveza dogovorenih između lizing društva i korisnika lizinga, i u iste su uključeni svi novčani tokovi predviđeni lizing ugovorom koji se odnose na uplate korisnika lizinga isključivo prema lizing društvu.

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika lizinga, kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi lizing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine lizing ugovora. Pored navedenog, na odstupanje u iznosu nominalne i efektivne kamatne stope utiče i primjena Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga po kojem je u izračunu EKS za ugovore

finansijskog lizinga zaključene sa fizičkim licima uključen i iznos naknade po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga.

3.4. Prigovori korisnika lizing usluga – fizička lica

U periodu od 01.01. do 30.06.2015. godine od strane četiri lizing društva u izvještajima dostavljenim u Agenciju iskazana su 4 prigovora od strane korisnika lizing usluga (fizička lica), koji se odnose na iznos naknada po osnovu zaključenog ugovora finansijskog lizinga i obračun kamate po ugovoru o lizingu. Od navedenog broja prigovora dva su rješena pozitivno, jedan negativno, dok je jedan prigovor u procesu obrade.

III ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja lizing društava u Federaciji BiH sa 30.06.2015. godine može se zaključiti da poslovanje lizing društava u toku prve polovine 2015. godine ukazuje na blagu stabilizaciju poslovanja, što se ogleda u povoljnijim finansijskim pokazateljima, kao i u ukupnom volumenu novozaključenih ugovora. Nadalje, činjenica da je još jedno društvo dobilo dozvolu za rad, dugoročno posmatrano može se očekivati povećanje bilansne sume sektora i povećanje učešća sektora lizinga u finansijskom sektoru FBiH.

U okviru svojih nadležnosti vezanih za nadzor lizing društava Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja kod lizing društava, kao i adekvatne zaštite korisnika finansijskih usluga finansiranih putem lizinga s ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti pojedinog lizing društva i djelatnosti lizinga na nivou Federacije BiH.

Agencija će se u narednom periodu fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti kontinuiran nadzor lizing društava posrednim i neposrednim kontrolama,
- insistirati na kapitalnom jačanju lizing društava i internom definisanju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- dopunjavanje zakonske i podzakonske regulative za lizing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje lizing društava,
- zaštita korisnika lizing usluga sa ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti lizing sektora u cjelini,
- praćenje aktivnosti lizing društava na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i unaprijeđivati saradnju sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- unapređenje strukture i kvaliteta podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova i
- unapređivati saradnju sa Udruženjem lizing društava u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative lizing društava kao i prijedloga izmjena zakonskih propisa.

Aktivnosti lizing društava trebaju biti usmjerene na:

- kapitalno jačanje i definisanje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- unapređenju politika i procedura u upravljanju rizicima kojima su izložena lizing društva u svom poslovanju,
- unapređenje palete proizvoda koji se nude tržištu i pronalaženje novih kanala prodaje,
- jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,
- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnijih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvještavanja,
- unapređenju načina informisanja i fer odnosa prema korisnicima lizinga prije kao i u toku trajanja ugovornog odnosa,
- primjene praksi odgovornog finansiranja,
- detaljnije informisanje klijenata o proizvodima koje lizing društva nude u cilju boljeg razumjevanja i ozbiljnijeg pristupa finansiranju putem lizinga,
- redovno, ažurno i tačno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke i
- usklađivanje poslovanja sa Zakonom o zaštiti žiranata u Federaciji BiH i Zakonom o zaštiti korisnika finansijskih usluga.

IV PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA

Na osnovu Zakona o lizingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje lizing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije (objavljenim u “Službenim novinama FBiH” broj: 46/09, 46/11, 48/12, 110/12, 23/14 i 46/14), kao i uputstvima usvojenim od strane Direktora Agencije.

Odluke Agencije kojima je definisano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje lizing društava su:

1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga,
2. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje saglasnosti lizing društvu,
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja lizing naknade po ugovoru o operativnom lizingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja,
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društva,

8. Odluka o nadzoru lizing društava,
9. Odluka o naknadama koje lizing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,
10. Odluka o uslovima i načinu postupanja banke, MKO i lizing društva po prigovoru klijenata,
11. Odluka o uslovima i načinu postupanja po zahtjevu žiranata za oslobađanje od obaveze jemstva,
12. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje finansiranja putem lizing ugovora i procjenu kreditne sposobnosti,
13. Odluka o minimalnim zahtjevima u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uslova poslovanja davaoca finansijskih usluga,
14. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
15. Odluka o privremenim mjerama za tretman obaveza po osnovu lizing ugovora klijenata lizing društava koji su pogođeni elementarnim nepogodama,
16. Uputstvo za izradu izvještaja lizing društava i
17. Pravila postupanja ombudsmena za bankarski sistem Federacije Bosne i Hercegovine.

Broj: U.O.74-4/15
Sarajevo: 01.09.2015. godine

PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o lizing društvima na dan 30.06.2015. godine

Redni broj	Naziv lizing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licence	Broj stalno zaposlenih	Web adresa
1.	ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Samir Mustafić	+ 387 33 774 852	22.03.2010.	14	www.asa-aleasing.ba
2.	NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	Trg Solidarnosti 2a, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 789 345	19.03.2010.	8	www.nbleasing.ba
3.	PORSCHE LEASING d.o.o.	Trg međunarodnog prijateljstva 24, Sarajevo	Dejan Stupar	+ 387 33 257 147	28.05.2015	-	-
4.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	Danijela Ozme 3, Sarajevo	Munir Čengić	+ 387 33 254 354	19.01.2010.	28	www.rlbh.ba
5.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7, Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010.	18	www.s-leasing.ba
6.	UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Izmira Aličić-Tuka	+ 387 33 721 750	16.03.2010.	32	www.unicreditleasing.ba
7.	VB LEASING d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010.	34	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	134	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture lizing društava na dan 30.06.2015. godine

LIZING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA LEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	17,19%
	ASA AUTO d.o.o. Sarajevo	33,81%
	ALEASING d.o.o. Ljubljana	49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100%
PORSCHE LEASING d.o.o.	PORSCHE BANK Aktiengesellschaft Salzburg Austrija	100%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	49,00%
SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	51,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	49,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove lizing društava sa 30.06.2015. godine (u 000 KM)

Dani kašnjenja	Stopa rezervisanja	Iznos potraživanja	Rezerve	Više obračunate izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0-60	0,05%	22.198	11	1.167	1.178
60-90	5%	35.684	1.784	469	2.253
90-180	10%	0	0	0	0
180-270	30%	198	60	0	60
270-360	50%	0	0	0	0
preko 360	100%	4.756	4.756	0	4.756
UKUPNO		62.836	6.611	1.636	8.247

Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski lizing sa 30.06.2015. godine (u 000 KM)

Dana kašnjenja	Stopa rezervisanja za finansijski lizing (pokretne stvari)	Stopa rezervisanja za finansijski lizing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Rezerve		Više obračunate i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
							Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari		
0-60	0,50%	0,50%	288.164	35.101	63.287	8.547	316	43	1.532	1.891
60-90	10%	10%	11.863	0	1.879	0	188	0	12	199
90-180	50%	50%	3.840	1.624	1.492	244	746	122	226	1.094
preko 180	100%	75%	2.706	1.787	2.676	1.780	2.676	1.335	0	4.011
preko 360	100%	100%	0	512	0	508	0	508	0	508
UKUPNO			306.573	39.024	69.334	11.079	3.926	2.008	1.770	7.703

Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2014		30.6.2015		% rasta
		Iznos	% u ukupnoj aktivi	Iznos	% u ukupnoj aktivi	31.12.2015/ 31.12.2014
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	25.642	5,14%	16.290	3,28%	-36,47%
2.	Plasmani bankama	21.904	4,39%	17.894	3,60%	-18,31%
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto	323.400	64,88%	337.894	68,05%	4,48%
3a)	potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	375.422	75,32%	392.897	79,12%	4,65%
3b)	rezerve za gubitke	8.390	1,68%	7.703	1,55%	-8,19%
3c)	odgođeni prihodi po osnovu kamata	43.210	8,67%	46.719	9,41%	8,12%
3d)	odgođeni prihodi po osnovu naknada	422	0,08%	581	0,12%	37,68%
4.	Potraživanja od subsidijarnih lica	2	0,00%	2	0,00%	0,00%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	36.093	7,24%	32.520	6,55%	-9,90%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	14.449	2,90%	11.141	2,24%	-22,89%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog lizinga	43.520	8,73%	43.530	8,77%	0,02%
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	5.613	1,13%	5.740	1,16%	2,26%
5d)	ispravka vrijednosti-operativni lizing	16.263	3,26%	16.411	3,30%	0,91%
6.	Dugoročne investicije	52	0,01%	52	0,01%	0,00%
7.	Ostala aktiva	91.339	18,33%	91.913	18,51%	0,63%
7a)	zajmovi, neto	56.947	11,43%	54.589	10,99%	-4,14%
7a1)	zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	65.376	13,12%	62.836	12,65%	-3,89%
7a2)	rezerve za zajmove	8.429	1,69%	8.247	1,66%	-2,16%
7b)	zalihe	25.307	5,08%	24.317	4,90%	-3,91%
7c)	ostala aktiva	9.085	1,82%	13.007	2,62%	43,17%
	UKUPNA AKTIVA	498.432	100,00%	496.565	100,00%	-0,37%
	PASIVA					
9.	Obaveze po uzetim kreditima, neto	451.666	90,62%	457.418	92,12%	1,27%
9a)	obaveze po kratkoročnim kreditima	35.576	7,14%	52.422	10,56%	47,35%
9b)	obaveze po dugoročnim kreditima	416.441	83,55%	405.260	81,61%	-2,68%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	351	0,07%	264	0,05%	-24,79%
10.	Ostale obaveze	12.010	2,41%	12.939	2,61%	7,74%
	UKUPNO OBAVEZE	463.676	93,03%	470.357	94,72%	1,44%
11.	Osnovni kapital	41.572	8,34%	41.572	8,37%	0,00%
12.	Rezerve	10.584	2,12%	364	0,07%	-96,56%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-17.400	-3,49%	-15.728	-3,17%	-9,61%
	UKUPNO KAPITAL	34.756	6,97%	26.208	5,28%	-24,59%
	UKUPNO PASIVA	498.432	100,00%	496.565	100,00%	-0,37%
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	118.913	23,86%	123.543	24,88%	3,89%
	Novi otpis (+)	14.467	2,90%	3.287	0,66%	-77,28%
	Naplata (-)	2.966	0,60%	3.915	0,79%	32,00%
	Trajni otpis (-)	6.871	1,38%	460	0,09%	-93,31%
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	123.543	24,79%	122.455	24,66%	-0,88%

Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	30.6.2014		30.6.2015		% rasta 30.06.2015/ 30.06.2014
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	15.366	62,58%	14.081	50,38%	-8,36%
1a)	kamate po finansijskom lizingu	11.544	47,01%	9.653	34,54%	-16,38%
1b)	kamate na plasmane bankama	181	0,74%	238	0,85%	31,49%
1c)	naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	720	2,93%	616	2,20%	-14,44%
1d)	ostali prihodi po kamatama	2.921	11,90%	3.574	12,79%	22,36%
2.	Rashodi po kamatama	7.544	30,72%	5.596	20,02%	-25,82%
2a)	kamate na pozajmljena sredstva	7.371	30,02%	5.474	19,59%	-25,74%
2b)	naknade za obradu kredita	172	0,70%	122	0,44%	-29,07%
2c)	ostali rashodi po kamatama	1	0,00%	0	0,00%	0,00%
3.	Neto prihodi od kamata	7.822	31,86%	8.485	30,36%	8,48%
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	9.189	37,42%	13.866	49,62%	50,90%
4a)	naknade za izvršene usluge	24	0,10%	16	0,06%	-33,33%
4b)	naknade od operativnog najma	5.792	23,59%	5.745	20,56%	-0,81%
4c)	prihodi od prodaje lizing objekta, neto	81	0,33%	0	0,00%	-100,00%
4d)	ostali operativni prihodi	3.292	13,41%	8.105	29,00%	146,20%
4d1)	prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	816	3,32%	3.524	12,61%	331,86%
4d2)	prihodi od opomena	298	1,21%	246	0,88%	-17,45%
4d3)	ostalo	2.178	8,87%	4.335	15,51%	99,04%
5.	Operativni rashodi	17.585	71,61%	16.717	59,82%	-4,94%
5a)	troškovi plata i doprinosa	3.925	15,98%	3.558	12,73%	-9,35%
5b)	troškovi poslovnog prostora	5.738	23,37%	6.959	24,90%	21,28%
5c)	ostali operativni rashodi	7.922	32,26%	6.200	22,18%	-21,74%
6.	Troškovi rezervi za gubitke	4.027	16,40%	2.008	7,19%	-50,14%
6a)	troškovi rezervi za gubitke finansijski lizing	668	2,72%	2.155	7,71%	222,60%
6b)	troškovi rezervi za gubitke zajam	3.359	13,68%	-147	-0,53%	-104,38%
7.	Dobit prije poreza	-4.601	-18,74%	3.626	12,97%	-178,81%
8.	porez na dobit	116	0,47%	171	0,61%	47,41%
9.	Neto dobit	-4.717	-19,21%	3.455	12,36%	-173,25%

Prilog 7. Rangiranje bilansne sume

31.12.2014				30.6.2015					
Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 31.12.2014.	Kumul. učešće	Rang	Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 30.06.2015.	Kumul. učešće	Indeks bilansne sume
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	151.699	30,44%	30,44%	1.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	140.531	28,30%	28,30%	109
UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	129.491	25,98%	56,41%	2.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	133.612	26,91%	55,21%	88
VB Leasing d.o.o. Sarajevo	109.281	21,92%	78,34%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	119.867	24,14%	79,35%	110
Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	56.465	11,33%	89,67%	4.	Sparkasse Leasing d.o.o. Sarajevo	53.686	10,81%	90,16%	95
NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	25.429	5,10%	94,77%	5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	25.912	5,22%	95,38%	102
Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	26.067	5,23%	100,00%	6.	Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	22.957	4,62%	100,00%	88
	498.432	100,00%			UKUPNO	496.565	100,00%		100